

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2016 m. rugpjūčio 5 d.
(OR. en)

5368/2/16
REV 2

Tarpinstitucinė byla:
2015/0073 (NLE)

COTRA 3
CDN 3

TEISĖS AKTAI IR KITI DOKUMENTAI

Dalykas: Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Kanados strateginės partnerystės susitarimas

EUROPOS SAJUNGOS BEI
JOS VALSTYBIŲ NARIŲ IR
KANADOS
STRATEGINĖS PARTNERYSTĖS SUSITARIMAS

PREAMBULĒ

EUROPOS SAJUNGA (toliau – Sąjunga),

ir

BELGIJOS KARALYSTĒ,

BULGARIJOS RESPUBLIKA,

ČEKIJOS RESPUBLIKA,

DANIJOS KARALYSTĒ,

VOKIETIJOS FEDERACINĒ RESPUBLIKA,

ESTIJOS RESPUBLIKA,

AIRIJA,

GRAIKIJOS RESPUBLIKA,

ISPANIJOS KARALYSTĒ,

PRANCŪZIJOS RESPUBLIKA,

KROATIJOS RESPUBLIKA,

ITALIJOS RESPUBLIKA,

KIPRO RESPUBLIKA,

LATVIJOS RESPUBLIKA,

LIETUVOS RESPUBLIKA,

LIUKSEMBURGO DIDŽIOJI HERCOGYSTĖ,

VENGRIJA,

MALTOS RESPUBLIKA,

NYDERLANDŲ KARALYSTĖ,

AUSTRIJOS RESPUBLIKA,

LENKIJOS RESPUBLIKA,

PORTUGALIJOS RESPUBLIKA,

RUMUNIJA,

SLOVĖNIJOS RESPUBLIKA,

SLOVAKIJOS RESPUBLIKA,

SUOMIJOS RESPUBLIKA,

ŠVEDIJOS KARALYSTĖ,

JUNGTINĖ DIDŽIOSIOS BRITANIJOS IR ŠIAURĖS AIRIJOS KARALYSTĖ,

Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo susitariančiosios šalys
(toliau – valstybės narės)

ir

KANADA,

toliau kartu – Šalys,

ĮKVĖPTOS ilgalaikės Europos ir Kanados gyventojų draugystės, kurią skatino platūs Europos ir Kanados istoriniai, kultūriniai, politiniai ir ekonominiai ryšiai,

ATSIŽVELGDAMOS Į žingsnius, kurie buvo žengti 1976 m. sudarius Europos Bendrijų ir Kanados prekybos ir ekonominio bendradarbiavimo pagrindų susitarimą, 1990 m. pasirašius Europos bendrijos bei jos valstybių narių ir Kanados transatlantinių santykių deklaraciją, 1996 m. priėmus bendrą politinį pareiškimą dėl ES ir Kanados santykių ir patvirtinus bendrą ES ir Kanados veiksmų planą, 2004 m. patvirtinus ES ir Kanados partnerystės darbotvarkę ir 2005 m. Europos Sąjungai ir Kanadai sudarius susitarimą, kuriuo nustatomos Kanados dalyvavimo Europos Sąjungos krizių valdymo operacijose bendrosios sąlygos,

PATVIRTINDAMOS savo tvirtą įsipareigojimą paisyti Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje nustatytų demokratijos principų ir žmogaus teisių,

SUTIKDAMOS, kad masinio naikinimo ginklų platinimas kelia didelę grėsmę tarptautiniam saugumui,

REMDAMOSI savo ilgametėmis bendradarbiavimo palaikant tarptautinius taikos ir saugumo principus ir teisinę valstybę tradicijomis,

DAR KARTĄ PATVIRTINDAMOS savo pasiryžimą dvišaliais ir daugiašaliais kanalais kovoti su terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu,

KARTU ĮSIPAREIGODAMOS mažinti skurdą, skatinti integracinį ekonomikos augimą ir prisidėti prie besivystančių šalių pastangų įgyvendinti politines ir ekonomines reformas,

PRIPAŽINDAMOS savo troškimą skatinti darnų vystymąsi atsižvelgiant į ekonominį, socialinį ir aplinkosaugos aspektus,

DIDŽIUODAMOSI įvairiapusiškais savo piliečių tarpusavio ryšiais ir savo įsipareigojimu saugoti ir skatinti kultūrų raiškos įvairovę,

PRIPAŽINDAMOS, kad veiksmingos daugiašalės organizacijos gali atlikti svarbų vaidmenį skatinant bendradarbiavimą ir siekiant teigiamų rezultatų sprendžiant pasaulinius klausimus ir uždavinius,

ATSIŽVELGDAMOS į dinamiškus tarpusavio santykius prekybos ir investicijų srityse, kurie dar labiau suintensyvės veiksmingai įgyvendinant išsamų ekonomikos ir prekybos susitarimą,

PRISIMINDAMOS, kad šio susitarimo nuostatos, patenkančios į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo trečiosios dalies V antraštinę dalį, Jungtinei Karalystei ir Airijai privalomos ne kaip Europos Sąjungos daliai, o kaip atskiroms Susitariančiosioms Šalims, nebent Europos Sąjunga kartu su Jungtine Karalyste ir (arba) Airija drauge Kanadai praneštų, kad Jungtinei Karalystei ir (arba) Airijai jos privalomos kaip Europos Sąjungos daliai pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėtą Protokolą Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės. Jei Jungtinė Karalystė ir (arba) Airija pagal Protokolo Nr. 21 4a straipsnį nebėra saistomos kaip Europos Sąjungos dalis, Europos Sąjunga kartu su Jungtine Karalyste ir (arba) Airija nedelsdamos praneša Kanadai apie bet kokią savo pozicijos pakeitimą; tokiu atveju susitarimo nuostatos joms privalomos kaip atskiroms Susitariančiosioms Šalims. Ta pati taisyklė taikoma Danijai pagal prie minėtų sutarčių pridėtą Protokolą dėl Danijos pozicijos,

ATSIŽVELGDAMOS Į Europos Sąjungos institucinius pokyčius įsigaliojus Lisabonos sutarčiai,

PATVIRTINDAMOS savo kaip strateginių partnerių statusą ir pasiryžimą toliau stiprinti ir puoselėti santykius ir tarpusavio pagarba ir dialogu grindžiamą tarptautinį bendradarbiavimą siekiant ginti bendrus interesus ir vertybes,

BŪDAMOS ĮSITIKINUSIOS, kad bendradarbiauti reikėtų nuosekliai, pragmatiškai ir atsižvelgiant į įgyvendinamą politiką,

SUSITARĖ:

I ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDRADARBIAVIMO PAGRINDAS

1 STRAIPSNIS

Bendrieji principai

1. Šalys išreiškia savo paramą Jungtinių Tautų Chartijoje nustatytiems bendriems principams.
2. Atsižvelgdamos į savo strateginius santykius, Šalys siekia nuosekliai plėtoti dvišalį, regioninį ir daugiašalį bendradarbiavimą.
3. Šalys šį susitarimą įgyvendina remdamosi bendromis vertybėmis, dialogo, tarpusavio pagarbos, lygiavertės partnerystės, daugiašališkumo, konsensuso ir pagarbos tarptautinei teisei principais.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

ŽMOGAUS TEISĖS, PAGRINDINĖS LAISVĖS, DEMOKRATIJA IR TEISINĖ VALSTYBĖ

2 STRAIPSNIS

Demokratijos principų, žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių puoselėjimas ir stiprinimas

1. Pagarba Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje, galiojančiose tarptautinėse žmogaus teisių sutartyse ir kituose teisiškai privalomuose dokumentuose, kurių susitariančiosios šalys yra ES arba jos valstybės narės ir Kanada, nustatytiems demokratijos principams, žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms yra Šalių atitinkamos nacionalinės ir tarptautinės politikos pagrindas ir šio susitarimo esmė.
2. Įgyvendindamos savarankišką politiką, Šalys siekia bendradarbiauti ir puoselėti šias teises ir principus, taip pat ragina kitas valstybes laikytis šių tarptautinių žmogaus teisių sutarčių ir teisiškai privalomų dokumentų ir įgyvendinti savo įsipareigojimus žmogaus teisių srityje.
3. Šalys įsipareigoja stiprinti demokratiją, taip pat ir vykdydamos tarptautinius standartus atitinkančius laisvus ir sąžiningus rinkimus. Šalys informuoja viena kitą apie savo vykdomas atitinkamas rinkimų stebėjimo misijas ir, kai tinkama, kviečia jose dalyvauti kitą Šalį.

4. Šalys pripažįsta teisinės valstybės reikšmę užtikrinant žmogaus teisių apsaugą ir veiksmingą valdymo institucijų veikimą demokratinėje valstybėje. Tai siejasi ir su nepriklausomos teismų sistemos buvimu, lygybe prieš įstatymą, teise į teisingą bylos nagrinėjimą ir pavienių asmenų galimybėmis naudotis veiksmingomis teisių gynimo priemonėmis.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

TARPTAUTINĖ TAIKA IR SAUGUMAS IR VEIKSMINGAS DAUGIAŠALIŠKUMAS

3 STRAIPSNIS

Masinio naikinimo ginklai

1. Šalys mano, kad masinio naikinimo ginklų ir jų siuntimo į taikinį priemonių platinimas valstybiniais ir privatiems subjektams kelia vieną didžiausių grėsmių tarptautiniam stabilumui ir saugumui.

2. Todėl Šalys susitaria bendradarbiauti ir padėti užkirsti kelią masinio naikinimo ginklų ir jų siuntimo į taikinį priemonių platinimui, visapusiškai laikydamosi ir įgyvendindamos savo įsipareigojimus pagal tarptautinius nusiginklavimo ir ginklų neplatinimo susitarimus ir JT Saugumo Tarybos rezoliucijas. Be to, Šalys, kai tinkama, toliau bendradarbiauja remdamos pastangas ginklų neplatinimo srityje ir dalyvauja įgyvendinant eksporto kontrolės režimus, kurių šalys jos yra. Šalys sutaria, kad ši nuostata yra labai svarbus šio susitarimo elementas.

3. Be to, Šalys susitaria bendradarbiauti ir padėti užkirsti kelią masinio naikinimo ginklų ir jų siuntimo į taikinį priemonių platinimui:

- a) kai tinkama, imdamosi priemonių, kad būtų pasirašytos ar ratifikuotos visos susijusios tarptautinės nusiginklavimo ir ginklų neplatinimo sutartys arba prie jų būtų prisijungta, ir visapusiškai įgyvendindamos visus sutartyse, kurių šalys jos yra, nustatytus įpareigojimus ir ragindamos kitas valstybes laikytis šių sutarčių;
- b) įdiegdamos veiksmingą nacionalinę eksporto kontrolės sistemą, padedančią kontroliuoti eksportą ir užkirsti kelią neteisėtai prekybai su masinio naikinimo ginklu susijusiais produktais ir jų tranzitui, įskaitant masinio naikinimo ginklų dvejetainio panaudojimo technologijų galutinės paskirties kontrolę, ir nustatydamas veiksmingas sankcijas už eksporto kontrolės taisyklių pažeidimus;

- c) kovodamos su cheminių, biologinių ir toksinių ginklų platinimu. Šalys susitaria bendradarbiauti susijusiuose forumuose ir stengtis sudaryti galimybes visuotinai laikytis tarptautinių konvencijų, įskaitant Cheminio ginklo uždraudimo konvenciją (Konvencija dėl cheminio ginklo kūrimo, gamybos, kaupimo ir panaudojimo uždraudimo bei jo sunaikinimo) ir Biologinių ir toksinių ginklų konvenciją (Konvencija dėl bakteriologinių ir toksinių ginklų kūrimo, gamybos ir saugojimo uždraudimo bei jų sunaikinimo).
4. Šalys susitaria rengti reguliarius ES ir Kanados aukšto lygio darbo grupės susitikimus, per kuriuos būtų keičiamasi nuomonėmis dėl tolesnio bendradarbiavimo būdų sprendžiant įvairius ginklų neplatavimo ir nusiginklavimo klausimus.

4 STRAIPSNIS

Šaulių ir lengvieji ginklai

1. Šalys pripažįsta, kad neteisėta šaulių ir lengvųjų ginklų, įskaitant šaudmenis, gamyba, perdavimas ir platinimas, pernelyg didelių jų kiekių kaupimas, prastas tvarkymas, netinkama atsargų apsauga ir nekontroliuojamas jų paleidimas į apyvartą toliau kelia didelę grėsmę taikai ir tarptautiniam saugumui.
2. Šalys susitaria įgyvendinti atitinkamus savo įsipareigojimus spręsti neteisėtos prekybos šaulių ir lengvaisiais ginklais, įskaitant šaudmenis, problemą pagal susijusius tarptautinius susitarimus, įskaitant JT veiksmų programą dėl neteisėtos prekybos šaulių ir lengvaisiais ginklais prevencijos, kovos su ja ir jos panaikinimo visais aspektais, taip pat laikytis iš JT Saugumo Tarybos rezoliucijų kylančių pareigų.

3. Šalys stengiasi imtis priemonių neteisėtos prekybos šaulių ir lengvaisiais ginklais problemai spręsti, bendradarbiauti ir užtikrinti bendrų veiksmų koordinavimą, papildomumą ir sąveiką siekiant, kai tinkama, pasauliniu, regioniniu ir nacionaliniu lygmenimis padėti kitoms valstybėms spręsti neteisėtos prekybos šaulių ir lengvaisiais ginklais, įskaitant šaudmenis, problemą.

5 STRAIPSNIS

Tarptautinis baudžiamasis teismas

1. Šalys patvirtina, kad asmenys, atsakingi už tarptautinei bendruomenei susirūpinimą keliančius sunkiausius nusikaltimus, neturėtų likti nenubausti ir kad veiksmingas jų baudžiamasis persekiojimas būtų užtikrintas nacionalinėmis priemonėmis ir skatinant tarptautinį bendradarbiavimą, įskaitant bendradarbiavimą su Tarptautiniu baudžiamuoju teismu (toliau – TBT).
2. Šalys kartu įsipareigoja remti visuotinį TBT Romos statuto ratifikavimą arba prisijungimą prie jo ir stengtis, kad valstybės, kurios yra TBT šalys, veiksmingai įgyvendintų Statutą nacionaliniu lygmeniu.

6 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas kovojant su terorizmu

1. Šalys pripažįsta, kad kova su terorizmu yra bendras prioritetas, ir pabrėžia, kad su terorizmu turi būti kovojama paisant teisinės valstybės principo, tarptautinės teisės, visų pirma Jungtinių Tautų Chartijos, ir susijusių Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijų, žmogaus teisių, tarptautinės pabėgėlių teisės, humanitarinės teisės ir pagrindinių laisvių.
2. Šalys nuolat aukštu lygiu konsultuojasi kovos su terorizmu klausimais ir palaiko *ad hoc* ryšius, siekdamas didinti bendrų operatyvinių kovos su terorizmu veiksmų efektyvumą ir, kai įmanoma, stiprinti bendradarbiavimo mechanizmus. Bendradarbiaudamos šioje srityje Šalys, be kita ko, reguliariai keičiasi teroristų sąrašais, kovos su smurtiniu ekstremizmu strategijomis ir požiūriais į naujų kovos su terorizmu klausimų sprendimą.
3. Šalys kartu įsipareigoja remti visapusišką tarptautinį požiūrį į kovą su terorizmu, kurį formuoja Jungtinės Tautos. Šalys visų pirma stengiasi bendradarbiauti siekdamas didinti tarptautinį sutarimą šioje srityje, kad remtų visapusišką JT pasaulinės kovos su terorizmu strategijos ir, kai tinkama, susijusių JT Saugumo Tarybos rezoliucijų įgyvendinimą.
4. Šalys toliau glaudžiai bendradarbiauja pasauliniame kovos su terorizmu forume ir jo darbo grupėse.

5. Kovodamos su teroristų finansavimu, Šalys vadovaujasi tarptautinėmis rekomendacijomis, kurias parengė Finansinių veiksmų darbo grupė kovai su pinigų plovimu.
6. Šalys toliau, kai tinkama, dirba kartu, kad didintų kitų valstybių kovos su terorizmu pajėgumus ir užkirstų kelią teroristų veiklai, ją nustatytų ir į ją reaguotų.

7 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas didinant tarptautinę taiką ir stabilumą

Siekdamos įgyvendinti bendrus interesus, susijusius su tarptautinės taikos ir saugumo didinimu ir parama veiksmingoms daugiašalėms institucijoms ir politikai, Šalys:

- a) atsižvelgdamos į pagrindinį dabartinės Europos ir Šiaurės Amerikos transatlantinės saugumo sistemos vaidmenį, toliau stengiasi didinti transatlantinį saugumą;
- b) drauge stiprina pastangas tvirčiau remti krizių valdymą ir pajėgumų didinimą, be to, toliau stiprina savo bendradarbiavimą šiuo atžvilgiu, įskaitant dalyvavimą ES operacijose ir misijose. Šalys siekia palengvinti dalyvavimo šioje veikloje sąlygas, įskaitant išankstines konsultacijas ir dalijimąsi planavimo informacija, kai, Šalių manymu, tai yra reikalinga.

8 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas daugiašaliuose, regioniniuose ir tarptautiniuose forumuose ir organizacijose

1. Šalys įsipareigoja laikytis daugiašališkumo principo ir stengiasi didinti regioninių ir tarptautinių forumų ir organizacijų, pvz., Jungtinių Tautų ir su jomis susijusių specializuotųjų organizacijų ir agentūrų, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO), Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos (NATO), Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) ir kitų daugiašalių forumų, veiksmingumą.
2. Šalys sukuria veiksmingus konsultacijų mechanizmus, susijusius su daugiašalių forumų veiklos sritimis. Be Jungtinėse Tautose vykdomų dialogų žmogaus teisių ir demokratijos klausimais, Šalys, kai tinkama ir atsižvelgdamos į tarpusavio susitarimus, sukuria nuolatinių konsultacijų mechanizmus Žmogaus teisių taryboje, Jungtinių Tautų Generalinėje Asamblėjoje, JT biuruose Vienoje ir kitose įstaigose.
3. Siekdamas, kad joms būtų tinkamai atstovaujama daugiašalėse organizacijose, Šalys taip pat stengiasi konsultuotis rinkimų klausimais.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

EKONOMINĖ PLĖTRA IR DARNUS VYSTYMASIS

9 STRAIPSNIS

Dialogas ir pasaulinė lyderystė ekonomikos klausimais

Pripažindamos, kad tvari globalizacija ir didesnė gerovė gali būti užtikrinamos tik sukūrus atvirą pasaulio ekonomiką, pagrįstą rinkos principais, veiksmingu reguliavimu ir tvirtomis pasaulinėmis institucijomis, Šalys:

- a) demonstruoja lyderystę remdamos skaidrią ekonominę politiką ir patikimą finansų valdymą tiek šalies viduje, tiek regioniniu ir tarptautiniu lygmenimis;
- b) siekdamos bendradarbiauti sprendžiant abiem pusėms svarbius klausimus, stengiasi palaikyti reguliarių aukšto lygio politinį dialogą makroekonomikos klausimais, įskaitant, kai tinkama, centrinių bankų atstovų dalyvavimą;
- c) kai tinkama, stengiasi laiku pradėti veiksmingą dialogą ir bendradarbiavimą abiem pusėms svarbiais pasaulio ekonomikos klausimais daugiašalėse organizacijose ir forumuose, kuriuose jos dalyvauja, pvz., EBPO, G 7, G 20, Tarptautiniame valiutos fonde (TVF), Pasaulio banke ir Pasaulio prekybos organizacijoje (toliau – PPO).

10 STRAIPSNIS

Laisvosios prekybos skatinimas ir investicijų didinimas

1. Šalys bendradarbiaus skatindamos abiem pusėms naudingą tvarų tarpusavio prekybos ir investicijų augimą ir plėtrą, kaip nustatyta išsamiaje ekonomikos ir prekybos susitarime.
2. Šalys stengiasi bendradarbiauti, siekdamos toliau stiprinti PPO kaip veiksmingiausią tvirtos, integruotos ir taisyklėmis pagrįstos prekybos sistemos pagrindą.
3. Šalys toliau bendradarbiauja muitų srityje.

11 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas mokesčių srityje

Siekdamos stiprinti ir plėtoti savo ekonominį bendradarbiavimą, Šalys sutinka mokesčių srityje laikytis gero valdymo principų, t. y. skaidrumo, keitimosi informacija ir žalingos mokesčių praktikos vengimo principų, ir juos taikyti, kai tinkama, atsižvelgdamos į EBPO forumą dėl žalingos mokesčių praktikos ir Sąjungos verslo apmokestinimo elgesio kodeksą. Šalys bendromis pastangomis siekia skatinti ir gerinti šių principų įgyvendinimą tarptautiniu lygmeniu.

12 STRAIPSNIS

Darnus vystymasis

1. Šalys dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą dabartinius poreikius tenkinti nepažeisdamos ateities kartų poreikių. Jos pripažįsta, kad, siekiant ilgalaikio gyvybingumo, ekonomikos augimas turi atitikti darnaus vystymosi principus.
2. Šalys toliau remia atsakingą ir veiksmingą išteklių naudojimą ir didina informuotumą apie ekonominius ir socialinius žalos aplinkai padarinius ir su ja susijusį poveikį žmogaus gerovei.
3. Šalys toliau stengiasi skatinti darnų vystymąsi palaikydamos dialogą, dalydamosi geriausia patirtimi ir užtikrindamos gerą valdymą ir patikimą finansų valdymą.
4. Šalys kartu siekia bendro tikslo mažinti skurdą ir remti integracinę ekonominę plėtrą visame pasaulyje, be to, Šalys, kai įmanoma, siekdamos šio tikslo, stengiasi dirbti kartu.
5. Šiuo tikslu Šalys užmezga reguliary politinį dialogą vystomojo bendradarbiavimo klausimais, siekdamos geriau koordinuoti su bendrą susirūpinimą keliančiais klausimais susijusią politiką, taip pat didinti vystomojo bendradarbiavimo kokybę ir veiksmingumą pagal visuotinai patvirtintus pagalbos veiksmingumo principus. Siekdamos didesnės atskaitomybės ir skaidrumo, Šalys dirba kartu ir daugiausia dėmesio skiria vystymosi rezultatų gerinimui, be to, jos pripažįsta įvairių subjektų, įskaitant privatųjį sektorių ir pilietinę visuomenę, dalyvavimo vystomojo bendradarbiavimo srityje svarbą.

6. Šalys pripažįsta energetikos sektoriaus svarbą ekonomikos klestėjimui ir tarptautinei taikai ir stabilumui. Jos sutaria dėl poreikio tobulinti ir įvairinti energijos šaltinius, skatinti inovacijas ir didinti energijos vartojimo efektyvumą siekiant atverti energijos gamybos galimybes, didinti energetinį saugumą ir užtikrinti tvarią energiją už prieinamą kainą. Šalys palaiko aukšto lygio dialogą energetikos klausimais ir toliau bendradarbiauja naudodamos dvišales ir daugiašales priemones, kad remtų atvirą ir konkurencingą rinką, dalytųsi geriausia patirtimi, skatintų moksliskai pagrįstą ir skaidrų reguliavimą ir aptartų bendradarbiavimo energetikos srityje klausimus.

7. Šalys ypatingą svarbą teikia aplinkos apsaugai ir išsaugojimui ir pripažįsta, kad, siekiant išsaugoti aplinką ateities kartoms, būtina laikytis aukštų aplinkos apsaugos standartų.

8. Šalys pripažįsta pasaulinę klimato kaitos keliamą grėsmę ir poreikį nedelsiant imtis papildomų veiksmų siekiant mažinti išmetamuosius teršalus ir stabilizuoti šiltnamio efektą sukeliančių dujų koncentraciją atmosferoje iki tokio lygio, kad pavojingas antropogeninis poveikis nesutrikdytų klimato sistemos. Visų pirma Šalys siekia bendro tikslo, t. y. rasti naujoviškus sprendimo būdus sumažinti klimato kaitos padarinius ir prie jų prisitaikyti. Šalys pripažįsta, kad šis uždavinys yra pasaulinis, ir toliau remia tarptautines pastangas pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją (JTBBKKK), kuri taikoma visoms ją pasirašiusioms šalims, sukurti sąžiningą, veiksmingą, visapusį ir taisyklėmis pagrįstą režimą, įskaitant bendrą darbą, susijusį su Paryžiaus susitarimo įgyvendinimu.

9. Siekdamas dalytis geriausia patirtimi ir skatinti veiksmingą ir integruotą bendradarbiavimą klimato kaitos ir kitais su aplinkos apsauga susijusiais klausimais, Šalys palaiko aukšto lygio dialogus aplinkos ir klimato kaitos klausimais.

10. Šalys pripažįsta dvišalio ar daugiašalio dialogo ir bendradarbiavimo užimtumo, socialinių reikalų ir deramo darbo srityse svarbą, visų pirma atsižvelgiant į globalizacijos sąlygas ir demografinius pokyčius. Šalys siekia aktyviau bendradarbiauti ir keistis informacija bei patirtimi užimtumo ir socialinių reikalų srityje. Šalys taip pat patvirtina savo įsipareigojimą gerbti visuotinai pripažintus darbo standartus, kurių jos įsipareigojo laikytis, jų paisyti ir juos įgyvendinti, pvz., 1998 m. Tarptautinės darbo organizacijos (toliau – TDO) deklaracijoje dėl pagrindinių principų ir teisių darbe ir po jos priimtame dokumente nurodytų standartų.

13 STRAIPSNIS

Dialogas kitose abiem pusėms svarbiose srityse

Pripažindamos savo bendrą įsipareigojimą stiprinti ir plėsti ilgalaikį bendradarbiavimą, taip pat pripažindamos dabartinį bendradarbiavimą, Šalys siekia atitinkamuose dvišaliuose ir daugiašaliuose forumuose skatinti ekspertų dialogą ir geriausios patirties mainus abiem pusėms svarbiose politikos srityse. Tai, pvz., yra šios sritys: žemės ūkis, žuvininkystė, tarptautinė vandenynų ir jūrų politika, kaimo plėtra, tarptautinis vežimas, užimtumas, taip pat su poliariniu ratu susiję klausimai, įskaitant mokslą ir technologijas. Kai tinkama, šioms svarbioms sritims taip pat gali būti priskiriamas keitimasis teisėkūros, reguliavimo ir administracinės ir su sprendimų priėmimu susijusios praktikos patirtimi.

14 STRAIPSNIS

Piliečių gerovė

1. Pripažindamos tarpusavio dialogo ir bendradarbiavimo įvairiais klausimais, kurie daro poveikį piliečių ir platesnės tarptautinės bendruomenės gerovei, plėtojimo ir stiprinimo svarbą, Šalys skatina ir palengvina dialogą, konsultacijas ir, kai įmanoma, bendradarbiavimą sprendžiant dabartinius ir naujus abiem pusėms reikšmingus klausimus, kurie daro poveikį piliečių gerovei.
2. Šalys pripažįsta vartotojų apsaugos svarbą ir šioje srityje ragina keistis informacija ir geriausia patirtimi.
3. Šalys skatina tarpusavio bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija, susijusia su pasauliniais sveikatos klausimais ir pasirengimu reaguoti į pasaulines visuomenės sveikatos krizes.

15 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas žinių, mokslinių tyrimų, inovacijų ir ryšių technologijų srityje

1. Atsižvelgdamos į naujų žinių, kurių reikia norint spręsti pasaulinius uždavinius, svarbą, Šalys toliau skatina bendradarbiavimą mokslo, technologijų, tyrimų ir inovacijų srityje.

2. Sutikdamos, kad informacinės ir ryšių technologijos yra pagrindiniai šiuolaikinio gyvenimo ir socialinės ir ekonominės plėtros elementai, Šalys siekia, kai tinkama, bendradarbiauti ir keistis nuomonėmis dėl šios srities nacionalinės, regioninės ir tarptautinės politikos.
3. Pripažindamos, kad interneto, kuriame visapusiškai gerbiamos pagrindinės teisės ir laisvės, saugumas ir stabilumas yra pasaulinis uždavinys, Šalys stengiasi užmegzti dialogą ir keistis patirtimi, kad užtikrintų dvišalį ir daugiašalį bendradarbiavimą.
4. Šalys pripažįsta, kad, siekiant įgyvendinti Šalių socialinės, ekonominės, aplinkos ir tarptautinės politikos uždavinius, kosmoso sistemų naudojimas tampa vis svarbesnis. Šalys toliau aktyviai bendradarbiauja tobulindamos ir naudodamos kosmines technologijas piliečių, įmonių ir vyriausybių organizacijų labui.
5. Šalys stengiasi toliau bendradarbiauti statistikos srityje, o ypatingą dėmesį skiria aktyviam dalijimuisi geriausia patirtimi ir politikos priemonėmis.

16 STRAIPSNIS

Kultūrų raiškos įvairovės, švietimo ir jaunimo ir žmonių ryšių skatinimas

1. Šalys didžiuojasi ilgalaikiais kultūriniais, kalbų ir tradicijų ryšiais, kurie padėjo didinti tarpusavio supratimą. Transatlantiniai ryšiai užmegzti visais vyriausybių ir visuomenės lygmenimis, jie daro labai didelę įtaką Kanados ir Europos visuomenei. Šalys stengiasi palaikyti šiuos ryšius ir ieško naujų būdų skatinti žmonių tarpusavio kontaktus. Šalys stengiasi naudotis mainų per nevyriausybinės organizacijas ir „idėjų bankus“ priemonėmis, kurios padeda suvesti jaunimą ir kitus ekonominius ir socialinius partnerius, kad būtų plėtojami ir stiprinami šie ryšiai ir gausėtų idėjų, padedančių spręsti bendras problemas, srautas.
2. Pripažindamos įvairiapusiškus ilgą laiką plėtojamus santykius mokslo, švietimo, sporto, kultūros, turizmo ir jaunimo judumo srityse, Šalys teigiamai vertina ir skatina, kai tinkama, nuolatinį bendradarbiavimą siekiant plėsti šiuos ryšius.
3. Šalys stengiasi skatinti kultūrų raiškos įvairovę, įskaitant, kai tinkama, 2005 m. UNESCO konvencijoje dėl kultūrų raiškos įvairovės ir apsaugos skatinimo nustatytų principų ir uždavinių įgyvendinimą.
4. Šalys, kai tinkama, stengiasi skatinti ir palengvinti kultūros institucijų ir šio sektoriaus specialistų mainus, bendradarbiavimą ir dialogą.

17 STRAIPSNIS

Atsparumas nelaimėms ir ekstremalių situacijų valdymas

Siekdamos kuo labiau sumažinti gaivalinių ir žmogaus sukeltų nelaimių poveikį ir padidinti visuomenės ir infrastruktūros atsparumą, Šalys patvirtina savo bendrą įsipareigojimą remti prevencijos, pasirengimo, reagavimo ir atkūrimo priemones, įskaitant, kai tinkama, dvišalį ir daugiašalį bendradarbiavimą.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

TEISINGUMAS, LAISVĖ IR SAUGUMAS

18 STRAIPSNIS

Teisminis bendradarbiavimas

1. Teisminio bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose srityje Šalys siekia stiprinti esamą susijusiais tarptautiniais susitarimais pagrįstą bendradarbiavimą savitarpio teisinės pagalbos ir ekstradicijos srityse. Neviršydamos savo įgaliojimų ir kompetencijos, Šalys taip pat siekia stiprinti dabartinius mechanizmus ir, kai tinkama, apvarsto galimybę sukurti naujus mechanizmus, kurie palengvintų tarptautinį bendradarbiavimą šioje srityje. Kai tinkama, tai galėtų apimti prisijungimą prie susijusių tarptautinių dokumentų ir jų įgyvendinimą, taip pat glaudesnį bendradarbiavimą su Eurojustu.

2. Šalys, kai tinkama, plėtoja teisminį bendradarbiavimą civilinėse ir komercinėse bylose pagal atitinkamą savo kompetenciją, visų pirma susijusią su derybomis dėl daugiašalių teismo bendradarbiavimo civilinėse bylose konvencijų, įskaitant Hagos tarptautinės privatinės teisės konferencijoje priimtas konvencijas tarptautinio teisinio bendradarbiavimo ir bylinėjimosi, taip pat vaikų apsaugos srityse, jų ratifikavimu ir įgyvendinimu.

19 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas kovojant su neteisėtais narkotikais

1. Neviršydamos atitinkamų savo įgaliojimų ir kompetencijos, Šalys bendradarbiauja siekdamos užtikrinti suderintą ir integruotą požiūrį į su narkotikais susijusius klausimus. Šalys ypač stengiasi:

- stiprinti kovos su neteisėtais narkotikais institucijas;
- mažinti neteisėtų narkotikų tiekimą, prekybos apimtį ir paklausą;
- šalinti dėl piktnaudžiavimo neteisėtais narkotikais kylančias sveikatos ir socialines pasekmes ir
- užtikrinti kuo veiksmingesnę institucijų, kurių tikslas – mažinti cheminių medžiagų pirmtakų naudojimą neteisėtai narkotinių ir psichotropinių medžiagų gamybai, veiklą.

2. Įgyvendindamos šiuos uždavinius Šalys bendradarbiauja, įskaitant, kai tinkama, techninės paramos programų koordinavimą, ir skatina to nepadariusias šalis ratifikuoti ir įgyvendinti galiojančias tarptautines narkotikų kontrolės konvencijas, kurių šalys yra Sąjunga arba valstybės narės ir Kanada. Šalys savo veiksmus grindžia visuotinai pripažįstamais principais, įtvirtintais susijusiose tarptautinėse narkotikų kontrolės konvencijose, ir paisydamos pagrindinių tikslų, nustatytų 2009 m. JT politinėje deklaracijoje ir veiksmų plane dėl tarptautinio bendradarbiavimo siekiant parengti integruotą ir suderintą kovos su pasauline narkotikų problema strategiją.

20 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas teisėsaugos srityje ir kova su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija

1. Šalys įsipareigoja bendradarbiauti kovoje su organizuotu nusikalstamumu, ekonomiais ir finansiniais nusikaltimais, korupcija, klastojimu, kontrabanda ir neteisėtais sandoriais, įskaitant veiksmingą bendradarbiavimą susigrąžinant turtą ar lėšas, kurios buvo gautos dėl korupcinių veiksmų, ir tai darydamos laikosi savo abipusių tarptautinių šios srities įsipareigojimų.

2. Šalys patvirtina savo įsipareigojimą plėtoti teisėsaugos institucijų bendradarbiavimą, įskaitant nuolatinį bendradarbiavimą su Europolu.

3. Be to, Šalys siekia bendradarbiauti tarptautiniuose forumuose, kad, kai tinkama, skatintų laikytis JT konvencijos prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą ir prie jos pridedamų protokolų, kurių šalys jos yra, ir juos įgyvendinti.

4. Šalys, kai tinkama, taip pat stengiasi skatinti įgyvendinti JT konvenciją prieš korupciją, be kita ko, naudojant griežtą peržiūros mechanizmą ir atsižvelgiant į skaidrumo ir pilietinės visuomenės dalyvavimo principus.

21 STRAIPSNIS

Pinigų plovimas ir teroristų finansavimas

1. Šalys pripažįsta poreikį bendradarbiauti siekiant užkirsti kelią tam, kad jų finansų sistemos būtų naudojamos iš bet kokios nusikalstamos veiklos, įskaitant prekybą narkotikais ir korupciją, gautų pajamų plovimui, ir kovoti su terorizmo finansavimu. Šis bendradarbiavimas taip pat reiškia galimybę pagal atitinkamas Šalių teises sistemas ir įstatymus konfiskuoti nusikalstamu būdu įgytą turtą arba lėšas.

2. Šalys, kai tinkama, atsižvelgdamos į savo atitinkamas teises sistemas ir įstatymus, keičiasi susijusia informacija ir įgyvendina tinkamas priemones, skirtas kovai su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu, ir šiuo tikslu laikosi Finansinių veiksmų darbo grupės rekomendacijų ir kitų šioje srityje veikiančių tarptautinių įstaigų patvirtintų standartų.

22 STRAIPSNIS

Elektroniniai nusikaltimai

1. Šalys pripažįsta, kad elektroniniai nusikaltimai yra visuotinė problema, į kurią reikia reaguoti pasauliniu mastu. Šiuo tikslu Šalys stiprina bendradarbiavimą, kad užkirstų kelią elektroniniams nusikaltimams ir, atsižvelgdamos į savo atitinkamas teises sistemas ir įstatymus, su jais kovotų keisdamosi informacija ir praktinėmis žiniomis. Šalys, kai tinkama, siekia dirbti kartu ir teikti pagalbą bei paramą kitoms valstybėms kuriant veiksmingus įstatymus, formuojant politiką ir praktiką, susijusią su elektroninių nusikaltimų prevencija ir kova su jais, kad ir kur jie būtų padaromi.
2. Šalys, kai tinkama, atsižvelgdamos į savo atitinkamas teises sistemas ir įstatymus, keičiasi informacija, įskaitant informaciją, susijusią su elektroninių nusikaltimų tyrėjų švietimu ir mokymu, elektroninių nusikaltimų tyrimų vykdymu ir skaitmenine teismo ekspertize.

23 STRAIPSNIS

Migracija, prieglobstis ir sienų valdymas

1. Šalys dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą, atsižvelgdamos į savo atitinkamus įstatymus ir taisykles, bendradarbiauti ir keistis nuomonėmis migracijos, įskaitant teisėtą migraciją, nelegalios migracijos, prekybos žmonėmis, migracijos ir vystymosi, prieglobsčio, integracijos, vizų ir sienų valdymo srityse.

2. Šalys siekia bendro tikslo – užtikrinti visiems savo piliečiams bevizį režimą Sąjungoje ir Kanadoje. Šalys dirba kartu ir deda visas pastangas, kad kuo greičiau užtikrintų visiems galiojanti pasą turintiems piliečiams bevizį režimą vykstant į kitos Šalies teritoriją.
3. Šalys susitaria bendradarbiauti, kad užkirstų kelią nelegaliai migracijai ir ją kontroliuotų. Šiuo tikslu:
 - a) Kanada valstybės narės prašymu ir netaikydama papildomų formalumų, išskyrus atvejus, kai konkrečiame susitarime nustatyta kitaip, priima atgal visus savo piliečius, kurie neteisėtai apsistojo tos valstybės narės teritorijoje;
 - b) kiekviena valstybė narė Kanados prašymu ir netaikydama papildomų formalumų, išskyrus atvejus, kai konkrečiame susitarime nustatyta kitaip, priima atgal visus savo piliečius, kurie neteisėtai apsistojo Kanados teritorijoje;
 - c) valstybės narės ir Kanada šiuo tikslu išduoda savo piliečiams atitinkamus kelionės dokumentus;
 - d) Šalys siekia derėtis dėl konkretaus susitarimo, kuriame būtų nustatyti su readmisija susiję įsipareigojimai, įskaitant trečiųjų šalių piliečių arba asmenų be pilietybės readmisiją.

24 STRAIPSNIS

Konsulinė apsauga

1. Kanada savo teritorijoje leidžia Sąjungos piliečiams naudotis bet kurios valstybės narės diplomatinėms atstovybėms ir konsulinėms įstaigoms teikiama apsauga, jeigu valstybė narė, kurios piliečiai jie yra, neturi Kanadoje prieinamos nuolatinės atstovybės.
2. Valstybės narės bet kurios valstybės narės teritorijoje leidžia Kanados piliečiams naudotis bet kurios Kanados paskirtos kitos valstybės diplomatinėms atstovybėms ir konsulinėms įstaigoms teikiama apsauga, jeigu Kanada tos valstybės narės teritorijoje neturi prieinamos nuolatinės atstovybės.
3. Pagal 1 ir 2 dalis nesiekama taikyti kokių nors pranešimo ir sutikimo reikalavimų, kurie kitu atveju galiotų norint, kad Sąjungos arba Kanados piliečiams atstovautų kuri nors kita valstybė nei ta, kurios piliečiai jie yra.
4. Šalys kasmet peržiūri 1 ir 2 dalių administracinį veikimą.

25 STRAIPSNIS

Asmens duomenų apsauga

1. Šalys pripažįsta, kad būtina užtikrinti asmens duomenų apsaugą, ir, siekdamas skatinti laikytis aukštų tarptautinių standartų, stengiasi dirbti kartu.
2. Šalys pripažįsta pagrindinių teisių ir laisvių, įskaitant teisę į privatumą asmens duomenų apsaugos požiūriu, apsaugos svarbą. Šiuo tikslu Šalys, atsižvelgdamos į savo atitinkamus įstatymus ir taisykles, pasižada paisyti savo įsipareigojimų, susijusių su šiomis teisėmis, be to, jų laikosi vykdydamos terorizmo ir kitų sunkių tarptautinio pobūdžio nusikaltimų, įskaitant organizuotą nusikalstamumą, prevenciją ir kovodamos su jais.
3. Šalys, atsižvelgdamos į savo atitinkamus įstatymus ir taisykles, toliau užtikrina dvišalį ir daugiašalį bendradarbiavimą, šiuo tikslu, kai tinkama, palaiko dialogą asmens duomenų apsaugos klausimais ir keičiasi su tuo susijusia patirtimi.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

POLITINIS DIALOGAS IR KONSULTACIJŲ MECHANIZMAI

26 STRAIPSNIS

Politinis dialogas

Siekdamos remti plėtojamus tarpusavio santykius, Šalys stengiasi stiprinti veiksmingą ir pragmatišką dialogą ir konsultacijas, kad, pasinaudodamos daugiašaliais mechanizmais, palaikytų ryšius ir paremtų bendrus interesus ir vertybes.

27 STRAIPSNIS

Konsultacijų mechanizmas

1. Užmegzdamos nuolatinis ryšius, keisdamosi informacija ir konsultuodamosi, Šalys pradeda dialogą, įskaitant:
 - a) paeiliui Sąjungoje ir Kanadoje vykstančius metinius arba pagal susitarimą rengiamus aukščiausiojo lygio vadovų susitikimus;
 - b) užsienio reikalų ministrų susitikimus;

- c) ministrų lygmens konsultacijas dėl abiem pusėms svarbių politinių klausimų;
- d) vyresniųjų pareigūnų ir darbinės konsultacijas dėl abiem pusėms svarbių klausimų arba informacinius ar bendradarbiavimo susitikimus pagrindiniais vidaus ar tarptautinių pokyčių klausimais;
- e) Europos Parlamento ir Kanados parlamento delegacijų mainų rėmimą.

2. Jungtinis ministrų komitetas

- a) Šiuo straipsniu įsteigiamas Jungtinis ministrų komitetas (toliau – JMK).
- b) JMK:
 - i) pakeičia Transatlantinį dialogą;
 - ii) turi bendrus pirmininkus, t. y. Kanados užsienio reikalų ministrą ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai;
 - iii) posėdžiauja kartą per metus arba pagal abipusį susitarimą, jei tai būtina atsižvelgiant į aplinkybes;
 - iv) tvirtina savo darbotvarkę ir darbo tvarkos taisykles;
 - v) sprendimus priima gavęs abiejų Šalių patvirtinimą;

- vi) gauna Jungtinio bendradarbiavimo komiteto (toliau – JBK) parengtą metinę santykių būklės ataskaitą ir teikia susijusias rekomendacijas dėl JBK darbo, įskaitant rekomendacijas dėl naujų būsimų bendradarbiavimo sričių ir bet kokių su šio susitarimo įgyvendinimu susijusių ginčų sprendimą;
- vii) sudaromas iš Šalių atstovų.

3. Jungtinis bendradarbiavimo komitetas

- a) Šalys įsteigia Jungtinį bendradarbiavimo komitetą (toliau – JBK);
- b) Šalys užtikrina, kad JBK:
 - i) teiktų rekomendacijas dėl prioritetų, susijusių su Šalių bendradarbiavimu;
 - ii) stebėtų Šalių strateginių santykių pokyčius;
 - iii) keistųsi nuomonėmis ir teiktų pasiūlymus dėl visų abiem pusėms svarbių klausimų;
 - iv) teiktų rekomendacijas dėl Šalių santykių veiksmingumo, didesnio efektyvumo ir tarpusavio sąveikos;
 - v) užtikrintų tinkamą šio susitarimo įgyvendinimą;

- vi) teiktų JMK metinę santykių būklės ataskaitą, kurią Šalys skelbia viešai, kaip nurodyta šio straipsnio 2 dalies b punkto vi papunktyje;
 - vii) tinkamai spręstų bet kokią Šalių pagal šį susitarimą jam perduotą klausimą;
 - viii) steigtų pakomitečius, kurie padėtų JBK vykdyti savo pareigas. Tačiau šie pakomitečiai neturėtų dubliuoti pagal kitus Šalių sudarytus susitarimus įsteigtų įstaigų veiklos;
 - ix) nagrinėtų atvejus, kai kuri nors Šalis mano, kad dėl sprendimų priėmimo procesų bendradarbiavimo srityje, kuri nėra reguliuojama konkrečiu susitarimu, buvo arba galėjo būti pakenkta jos interesams;
- c) Šalys užtikrina, kad JBK kartą per metus posėdžiautų paeiliui Sąjungoje ir Kanadoje; kad kurios nors Šalies prašymu būtų rengiami specialūs JBK posėdžiai; kad JBK pirmininkautų vienas vyresnysis Kanados pareigūnas ir vienas vyresnysis Sąjungos pareigūnas ir kad JBK susitartų dėl savo įgaliojimų, įskaitant dalyvavimo stebėtojo teisėmis įgaliojimus;
- d) JBK sudaro Šalių atstovai, be to, nustatant dalyvavimo lygį, tinkamai atsižvelgiama į veiksmingumo ir ekonomiškumo aspektus;
- e) Šalys susitaria, kad JBK, siekdamas išsamiai apžvelgti susiklosčiusius Šalių tarpusavio santykius, gali prašyti komitetų ir panašių įstaigų, įsteigtų pagal galiojančius Šalių sudarytus dvišalius susitarimus, reguliariai teikti JBK naujausią informaciją apie savo veiklą.

28 STRAIPSNIS

Įsipareigojimų vykdymas

1. Atsižvelgdamos į šiame susitarime įtvirtintą abipusės pagarbos ir bendradarbiavimo principą, Šalys imasi bendrų arba konkrečių priemonių, kurios yra būtinos jų įsipareigojimams pagal šį susitarimą įvykdyti.
2. Iškilus kokiems nors klausimams arba nesutarimams dėl šio susitarimo įgyvendinimo ar aiškinimo, Šalys deda daugiau pastangų siekdamas konsultuotis ir bendradarbiauti, kad kilę klausimai būtų išspręsti laiku ir taikiai. Klausimai arba nesutarimai vienos iš Šalių prašymu perduodami JBK, kuriame jie toliau aptariami ir nagrinėjami. Šalys taip pat gali kartu nuspręsti perduoti šiuos klausimus specialioms JBK pavaldiems pakomitečiams. Šalys užtikrina, kad JBK arba paskirtas pakomitetas per pagrįstą terminą surengtų posėdį, kuriame, užtikrindamas išankstinį informavimą, išsamų faktinių aplinkybių nagrinėjimą, įskaitant ekspertų konsultacijas ir mokslinius įrodymus, ir veiksmingą dialogą, siektų išspręsti bet kokius su šio susitarimo įgyvendinimu ar aiškinimu susijusius nesutarimus.
3. Dar kartą patvirtindamos savo tvirtą bendrą įsipareigojimą žmogaus teisių ir ginklų neplatavimo srityse, Šalys mano, kad ypač rimtas ir esminis 2 straipsnio 1 dalyje ir 3 straipsnio 2 dalyje aprašytų įsipareigojimų pažeidimas gali būti laikomas ypatingos skubos atveju. Šalys mano, kad situacija gali būti pripažįstama esanti „ypač rimtas ir esminis 2 straipsnio 1 dalies pažeidimas“, jei jos sunkumas ir pobūdis yra išimtinis, pvz., coup d'État (valstybės perversmas) arba sunkūs nusikaltimai, kurie kelia grėsmę taikai, saugumui ir tarptautinės bendruomenės gerovei.

4. Tais atvejais, kai trečiojoje valstybėje susidariusi situacija dėl savo sunkumo ir pobūdžio gali būti laikoma prilygstančia ypatingos skubos atvejui, Šalys vienos iš jų prašymu stengiasi kuo skubiau surengti konsultacijas, kad apsikeistų nuomonėmis dėl susidariusios situacijos ir apsvarstytų galimus reagavimo veiksmus.
5. Vienos iš Šalių teritorijoje įvykus netikėtam ir nelauktam įvykiui, kuris prilygsta ypatingos skubos atvejui, bet kuri Šalis klausimą gali perduoti JMK. JMK gali prašyti JBK per 15 dienų surengti skubias konsultacijas. Šalys teikia susijusią informaciją ir įrodymus, kurie yra reikalingi norint išsamiai išnagrinėti situaciją ir laiku priimti veiksmingą sprendimą. Jeigu JBK negali priimti sprendimo dėl susidariusios situacijos, jis klausimą gali perduoti skubiai spręsti JMK.
6. a) Ypatingos skubos atveju, kai JMK negali priimti sprendimo dėl susidariusios situacijos, bet kuri Šalis gali nuspręsti laikinai sustabdyti šio susitarimo nuostatų taikymą. Sąjungoje sprendimas dėl laikino sustabdymo turėtų būti priimamas vienbalsiai. Kanadoje sprendimą dėl laikino sustabdymo turėtų priimti Kanados vyriausybė, laikydamasi savo įstatymų ir taisyklių. Šalis nedelsdama raštu praneša kitai Šaliai apie sprendimą ir jį taiko trumpiausią laikotarpį, kuris yra būtinas klausimui išspręsti Šalims priimtiniu būdu;
- b) Šalys nuolat stebi, kaip kinta situacija, dėl kurios buvo priimtas tas sprendimas, ir, atsižvelgdamos į ją gali imtis kitų tinkamų šiame susitarime neaptartų priemonių. Šalis sprendimą dėl laikino sustabdymo arba kitas priemones atšaukia iš karto, kai tam atsiranda pagrindas.

7. Be to, Šalys pripažįsta, kad ypač rimtas ir esminis žmogaus teisių arba įsipareigojimo neplatinti ginklų pažeidimas, kaip apibrėžta 3 dalyje, taip pat gali tapti pagrindu nutraukti ES ir Kanados išsamų ekonomikos ir prekybos susitarimą pagal jo 30.9 straipsnį.

8. Šis susitarimas nedaro poveikio ir neturi įtakos kitų tarp Šalių sudarytų susitarimų aiškinimui arba taikymui. Visų pirma šio susitarimo nuostatos, kuriomis reglamentuojamas ginčų sprendimas, nepakeičia kitų tarp Šalių sudarytų susitarimų nuostatų dėl ginčų sprendimo ir nedaro joms jokio poveikio.

VII ANTRAŠTINĖ DALIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

29 STRAIPSNIS

Saugumas ir informacijos atskleidimas

1. Šis susitarimas negali būti aiškinamas pažeidžiant Sąjungos, valstybių narių arba Kanados įstatymus ir taisykles, susijusias su galimybe visuomenei susipažinti su oficialiais dokumentais.

2. Aiškinant šį susitarimą, negali būti reikalaujama, kad Šalis pateiktų bet kokią informaciją, jei ta Šalis mano, kad atskleidus tą informaciją bus pažeisti pagrindiniai jos saugumo interesai.

30 STRAIPSNIS

Įsigaliojimas ir nutraukimas

1. Šalys iš karto viena kitai praneša apie užbaigtas šiam susitarimui įsigaliooti reikalingas vidaus procedūras. Šis susitarimas įsigalioja pirmą kito mėnesio dieną po to, kai buvo išsiųstas paskutinis pranešimas.

2. Nepaisant 1 dalies, Sąjunga ir Kanada šio susitarimo dalis taiko laikinai, kaip nustatyta šioje dalyje, tol, kol šis susitarimas įsigalios pagal jų atitinkamas vidaus procedūras ir taikomus teisės aktus.

Susitarimas pradedamas laikinai taikyti pirmą kito mėnesio dieną praėjus vienam mėnesiui po to, kai Sąjunga ir Kanada praneša viena kitai:

- a) apie Sąjungos šiuo tikslu taikomų vidaus procedūrų užbaigimą ir nurodo laikinai taikomas susitarimo dalis ir
- b) apie Kanados šiuo tikslu taikomų vidaus procedūrų užbaigimą ir nurodo laikinai taikomas susitarimo dalis.

3. Bet kuri Šalis gali raštu pranešti kitai Šaliai apie savo ketinimą denonsuoti šį susitarimą. Denonsavimas įsigalioja praėjus šešioms mėnesiams nuo pranešimo dienos.

31 STRAIPSNIS

Keitimas

Šalys šį susitarimą gali iš dalies pakeisti sudarydamos rašytinį susitarimą. Pakeitimas įsigalioja pirmą kito mėnesio dieną po to, kai paskutinė Šalis pranešė kitai Šaliai apie visų pakeitimo įsigaliojimui reikalingų vidaus procedūrų užbaigimą.

32 STRAIPSNIS

Pranešimai

Visus 30 ir 31 straipsniuose nurodytus pranešimus Šalys teikia Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriatui ir Kanados užsienio reikalų, prekybos ir vystymosi departamentui arba atitinkamiems jų teisių perėmėjams.

33 STRAIPSNIS

Teritorinis taikymas

Šis susitarimas taikomas teritorijose, kuriose galioja Sutartys, kuriomis grindžiama Europos Sąjunga, laikantis šiose Sutartyse nustatytų sąlygų, ir Kanadoje.

34 STRAIPSNIS

Šalių apibrėžtis

Igyvendinant šį susitarimą sąvoka „Šalys“ – Europos Sąjunga arba jos valstybės narės, arba Europos Sąjunga ir jos valstybės narės, atsižvelgiant į atitinkamą jų kompetenciją, ir Kanada.

Šis susitarimas parengiamas dviem egzemplioriais anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, kroatų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, nyderlandų, portugalų, prancūzų, rumunų, slovakų, slovėnų, suomių, švedų, vengrų ir vokiečių kalbomis, kiekvienas tekstas yra vienodai autentiškas.

TAI PATVIRTINDAMI šį susitarimą pasirašė toliau nurodyti įgaliotieji atstovai.